

Mathilda Masters
met illustraties van Louise Perdieus

365

**SUPERSLIMME
DINGEN**

SCHEURKALENDER 2026

*Voor jong
en minder
jong*

Lannoo

DONDERDAG

1

JANUARI

Vieren ze in China ook Nieuwjaar op 1 januari?

NIEUWJAARSDAG

Het kan natuurlijk dat ze Nieuwjaar vieren, maar het Chinese Nieuwjaar valt tussen 21 januari en 20 februari. De juiste datum hangt af van de Chinese kalender en heeft te maken met de winterzonnewende; op het noordelijk halfrond is dat de kortste dag van het jaar. Het Chinese Nieuwjaar is op de tweede volle maan na de winterzonnewende. Het feest valt dus niet elk jaar op dezelfde dag(en). Niet alleen in China, maar ook in Taiwan, Korea, Vietnam, Tibet en Mongolië – en op nog veel meer plaatsen waar veel Chinezen wonen – is het een groot feest dat vijftien dagen duurt. Omdat iedereen het feest met familie wil vieren en honderden miljoenen mensen naar huis reizen, is er heel wat drukte in die periode.

SOORTEN VUURWERK

VRIJDAG

2

JANUARI

Welke kleur heeft de vacht van een ijsbeer?

Geen kleur

Een ijsbeer ziet er spierwit uit. Daardoor verdwijnt hij bijna in het sneeuwlandschap van de Noordpool. Maar ijsberen zijn eigenlijk niet wit! Hun vacht bestaat uit holle, doorzichtige haren. De huid van ijsberen heeft zelfs een zwarte kleur om zo veel mogelijk warmte aan te trekken. De dekharen van de vacht zijn doorzichtig en hol. De zwarte huid trekt extra warmte aan, terwijl de dekharen ervoor zorgen dat de warmte onder de vacht bewaard blijft. Zo blijft de ijsbeer warm op de koude Noordpool. Afhankelijk van het licht dat op hun vacht valt, kunnen ijsberen een andere kleur hebben. Op bewolkte dagen zijn ze een tikkeltje grijs en bij zonsondergang kunnen ze zelfs een oranje gloed hebben.

*topcamouflagede ijsbeer
op de Noordpool*

ZATERDAG

3

JANUARI

*Op 3 januari 1959 werd Alaska officieel een staat
van de Verenigde Staten van Amerika.
Wat is zo bijzonder aan deze staat?*

Het is de meest noordelijke, westelijke én oostelijke staat van de Verenigde Staten van Amerika. Alaska ligt ten noordwesten van de Verenigde Staten. Het is dus niet zo raar dat het de meest noordelijke en de meest westelijke staat is. In het noorden gaat de staat zelfs tot boven de poolcirkel. Maar Alaska is ook de meest oostelijke staat. Dat komt omdat het eigenlijk een schiereiland is met een lange staart van eilanden, de Aleoeten. Het piepkleine en onbewoonde eiland Semisopchnoi ligt zo ver naar het westen dat het net op het oostelijk halfrond ligt. Zo is Alaska dus de meest noordelijke, westelijke én oostelijke Amerikaanse staat.

ZONDAG

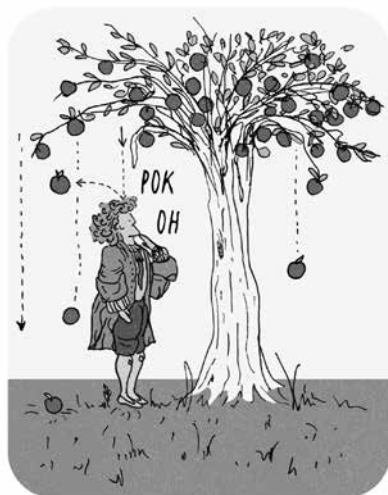
4

JANUARI

Wat heeft Isaac Newton met appels te maken?

GEBOORTEDAG ISAAC NEWTON

In 1665 zat Isaac Newton thuis. Hij studeerde aan de universiteit van Cambridge, maar die was tijdelijk gesloten door een uitbraak van de pest. Toen Isaac een appel uit een boom zag vallen, ging er bij hem een lichtje branden. De appel viel recht naar beneden. Hij viel niet omhoog of schuin. Dat bracht Isaac op de theorie van de gravitatie of zwaartekracht, die zegt dat lichamen met een massa elkaar aantrekken. Het was een heel nieuwe theorie die erg belangrijk werd voor de natuurkunde.

Sir Isaac Newton

MAANDAG

5

JANUARI

*Wat doen Japanse makaken (een soort apen)
om warm te blijven in de winter?*

Ze gaan naar de sauna!

In de Kamikochivallei in Japan kan de temperatuur in de winter dalen tot twintig graden onder nul. Dat is behoorlijk koud voor de Japanse makaken die er wonen. Gelukkig zijn makaken slimme apen. De rivier die er stroomt, blijft zelfs in de winter ijsvrij. Dat komt door de vulkanen die in de buurt actief zijn. Op bepaalde plaatsen zijn er warmwaterbronnen waar het water een temperatuur heeft van wel 41 °C. De makaken laten zich in het hete water zakken en blijven daar rustig zitten, vaak met hun ogen dicht. Ze genieten duidelijk van hun heetwaterbad.

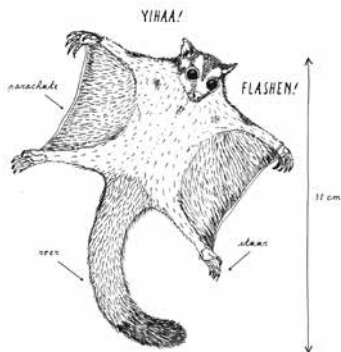
*Japanse makaken
in de Kamikochivallei*

DINSDAG

6

JANUARI

Kunnen eekhoorns vliegen?

Niet echt, maar de suikereekhoorn kan wel ver zweven. Het is een buideldier dat voorkomt in Australië, Tasmanië, Indonesië en Nieuw-Guinea. Het bijzonderst is het vlies dat van hun polsen tot hun achterpoten loopt. Als ze hun poten spreiden, vormt het een soort parachute waarmee ze kunnen zweven. De eekhoorns wegen niet veel – hoogstens 160 gram – en kunnen met hun parachute tot 50 meter ver komen. Ze gebruiken daarbij hun poten om te sturen en hun staart als een soort roer.

WOENSDAG

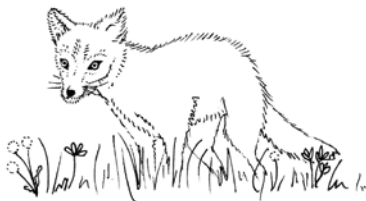
7

JANUARI

Kunnen poolvossen tuinieren?

Jazeker!

In de grijsbruine toendra liggen soms opvallende groene vlekken waar grassen, bloemen en andere planten groeien. Onderzoekers ontdekten dat poolvossen de kleine tuintjes aanleggen. Ze laten allerlei voedselresten achter op een bepaalde plek, samen met hun uitwerpselen. Daardoor wordt de grond vruchtbaarder en ontkiemen er zaden. Door steeds nieuwe voedselresten en mest toe te voegen, worden de tuintjes groter en groener. Dat trekt insecten aan die niet alleen voor de bevruchting van de planten zorgen, maar op hun beurt allerlei zoogdieren aantrekken zoals lemmings, veldmuizen en andere knaagdieren – het favoriete eten van de poolvossen.

*ecosysteemingenieur
poolvos*

DONDERDAG

8

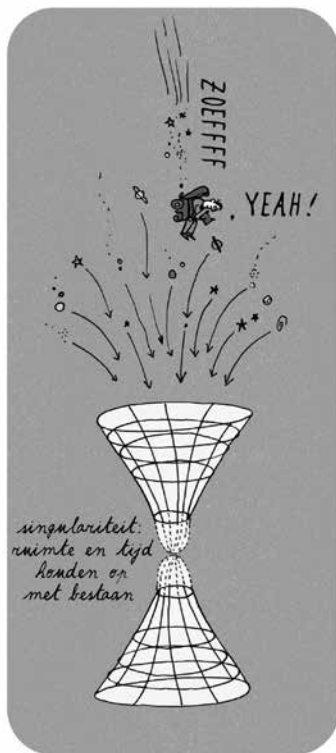
JANUARI

*Won natuurkundige Stephen Hawking
ooit een Nobelprijs?*

GEBOORTEDAG STEPHEN HAWKING

Nee

De Brit Stephen Hawking was een erg bekende en belangrijke natuurkundige. Op zijn twintigste raakte hij verlamd door de ziekte ALS. Hij zat in een rolstoel en kon zelfs niet meer spreken. De dokters voorspelden dat hij niet oud zou worden, maar ze kregen ongelijk. Stephen Hawking overleed in 2018. Hij werd 76 jaar oud. Hawking leverde enorm veel bijdragen aan de astrofysica, een combinatie van natuurkunde en sterrenkunde. Hij gaf nieuwe inzichten in zwarte gaten en in singulariteit, een punt met een oneindig klein volume en oneindig grote dichtheid waarbij ruimte en tijd ophouden te bestaan. Zijn werk kreeg wereldwijd heel veel aandacht en respect, maar toch kreeg Hawking geen Nobelprijs.

*zwarte-gaten-theorie
door Stephen Hawking*

VRIJDAG

9

JANUARI

Weet jij wat torpor betekent?

Torpor betekent winterrust.

Dieren gebruiken het om een koude periode waarin er weinig voedsel is, door te komen. Er bestaan drie verschillende soorten torpor. Beren eten zich bomvol en kruipen dan voor meerdere maanden in hun hol. Hun ademhaling en hartslag vertragen, hun lichaamstemperatuur daalt en ze eten niet. Ze blijven tot zes maanden onafgebroken in deze toestand zonder ooit echt 'wakker' te worden. Grondeekhoorns verlagen hun stofwisseling en hun lichaamstemperatuur voor een paar dagen, maar warmen dan telkens weer even op. Daarna gaan ze weer in torpor. Siberische hamsters ten slotte worden elke dag even wakker uit hun winterrust.

ZATERDAG

10

JANUARI

Waaruit bestaat de grootste woestijn op aarde?

Sneeuw en ijs

Jij denkt bij het woord woestijn waarschijnlijk aan zon, hitte en zand en niet aan kou, ijs of sneeuw. En toch is de Zuidpool – of Antarctica – de grootste woestijn op aarde. Een woestijn wordt namelijk niet bepaald door de temperatuur die er heerst, maar door de hoeveelheid neerslag die er jaarlijks valt. In de poolwoestijn van de Zuidpool valt minder dan 200 millimeter neerslag per jaar. Daarmee wint de Antarctische woestijn met haar 14 miljoen km² de titel van grootste woestijn ter wereld.

